

บันทึก

เรื่อง การเบิกจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนให้แก่ผู้ชำระบัญชี
ในการชำระบัญชีบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตซึ่งไม่มีทรัพย์สินที่จะจ่ายได้
(มาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์
และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ.๒๕๒๒)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๒๐๒/๖๓๑ ลง
วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงการคลังได้
เสนอเรื่อง ขออนุมัติคณะรัฐมนตรีให้จ่ายเงินค่าชำระบัญชีบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต และให้
เป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนในการชำระบัญชี
บริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตซึ่งไม่มีทรัพย์สินที่จะจ่ายได้ ไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดย
มีข้อเท็จจริงและความเป็นมาสรุปได้ดังนี้

กระทรวงการคลังได้มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ของ
บริษัทหลักทรัพย์นครไทยพัฒนา จำกัด บริษัทหลักทรัพย์นำชัยเครดิต จำกัด และบริษัท
หลักทรัพย์เอราวัณ จำกัด เนื่องจากบริษัทดังกล่าวไม่ประกอบกิจการทุกประเภทตามที่ได้รับ
อนุญาต และกระทรวงการคลังได้แต่งตั้งนายเติมศักดิ์ กฤษณามระ เป็นผู้ชำระบัญชีบริษัททั้งสาม
โดยกระทรวงการคลังได้กำหนดค่าตอบแทนเป็นสองทางคือ อย่างน้อยเดือนละ ๔๐,๐๐๐ บาท
เป็นระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี นับจากวันเริ่มการชำระบัญชี หรือร้อยละ ๕ ของเงินที่ได้จากการเรียก
เก็บหรือจำหน่ายทรัพย์สินหากสูงกว่า ทั้งนี้ ไม่หักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นในการชำระบัญชี ซึ่ง
ผลจากการชำระบัญชีปรากฏว่าผู้ชำระบัญชีไม่สามารถค้นหาที่ทำการของบริษัทหรือตัวกรรมการ
ผู้รับผิดชอบได้ บริษัทดังกล่าวจึงไม่มีทรัพย์สินเพื่อใช้จ่ายเป็นค่าชำระบัญชี ผู้ชำระบัญชีจึงได้
เสนอขอให้กระทรวงการคลังจ่ายค่าชำระบัญชีเป็นการเหมาจำนวนเงินรายละ ๒๔๐,๐๐๐ บาท กับ
ค่าใช้จ่ายอีกรายละ ๓๕,๔๕๐ บาท รวมเป็นเงินรายละ ๒๗๕,๔๕๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น
๘๒๖,๓๕๐ กระทรวงการคลังเห็นว่า กระทรวงการคลังมีความผูกพันกับผู้ชำระบัญชีตามคำสั่ง
แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีดังกล่าวเนื่องจากคำสั่งแต่งตั้งฯ เปรียบเสมือนกับสัญญาจ้าง และกรณี
ที่กฎหมายได้กำหนดให้ค่าใช้จ่ายและเงินตอบแทนในการชำระบัญชีบริษัทใดให้จ่ายจากทรัพย์สิน
ของบริษัทนั้นตามมาตรา ๖๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์

^๑พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ.
๒๕๒๒

มาตรา ๖๗ กรรมการควบคุมบริษัท พนักงานควบคุมบริษัท และผู้ชำระบัญชีอาจได้รับเงิน
ค่าตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนด

ค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนในการควบคุมหรือชำระบัญชีบริษัทใดให้จ่ายจากทรัพย์สินของ

และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ.๒๕๒๒ จะต้องเป็นกรณีที่บริษัทดังกล่าวมีทรัพย์สินเพียงพอที่จะจ่ายได้ด้วย สำหรับกรณีบริษัทฯ ที่ไม่มีทรัพย์สินที่จะจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนให้แก่ผู้ชำระบัญชีได้แล้ว กระทรวงการคลังก็ยังคงมีหน้าที่ความผูกพันที่จะต้องจ่ายค่าตอบแทนการชำระบัญชีให้แก่ผู้ชำระบัญชีโดยไม่อาจหยาบยกบทกฎหมายตามมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุนฯ ขึ้นกล่าวอ้างเพื่อปฏิเสธความรับผิดชอบไม่ชำระค่าตอบแทนแก่ผู้ชำระบัญชีซึ่งเป็นบุคคลภายนอกไม่มีส่วนได้เสียกับบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตได้ ดังนั้น กระทรวงการคลังจึงได้พยายามหาแหล่งเงินที่จะนำมาจ่ายค่าชำระบัญชีและค่าใช้จ่ายดังกล่าว รวมทั้งจากเงินงบประมาณ แต่ไม่สามารถจัดหาได้เนื่องจากสำนักงบประมาณเห็นว่า มาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุนฯ ได้กำหนดให้ค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนในการชำระบัญชีบริษัทใดให้ใช้จ่ายจากทรัพย์สินของบริษัทนั้น กระทรวงการคลังจึงไม่มีข้อผูกพันตามกฎหมายที่จะต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ชำระบัญชี สำนักงบประมาณจึงไม่อนุมัติจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อการนี้

โดยที่การปฏิบัติของผู้ชำระบัญชีเป็นไปตามคำสั่งแต่งตั้งของกระทรวงการคลัง และเป็นไปตามแนวนโยบายของทางการที่จะเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันการเงินทั้งระบบ ในกรณีนี้หากผู้ชำระบัญชีไม่ได้รับค่าตอบแทนจากการปฏิบัติงาน

เนื่องจากบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตดังกล่าวไม่มีทรัพย์สิน ซึ่งทราบผลภายหลังจากที่ผู้ชำระบัญชีได้ดำเนินการชำระบัญชีตามหน้าที่แล้ว ในโอกาสต่อไปเมื่อมีการเพิกถอนใบอนุญาตอีก ทางการก็จะจัดหาผู้มาทำงานให้แก่ทางการได้ยากยิ่งขึ้น กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วจึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาขอความเห็นชอบดังนี้

๑. อนุมัติให้จ่ายเงินจำนวน ๘๒๖,๓๕๐ บาท (แปดแสนสองหมื่นหกพันสามร้อยห้าสิบบาทถ้วน) จากเงินงบกลาง รายการเงินสำรองเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

๒. ให้เป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและเงินค่าตอบแทนในการชำระบัญชีบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตซึ่งไม่มีทรัพย์สินที่จะจ่ายได้

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอให้พิจารณาเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และสำนักงบประมาณ) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) แล้ว เห็นว่า ประเด็นของปัญหานี้ คือ กระทรวงการคลังมีความผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินค่าตอบแทน (รวมทั้งค่าใช้จ่าย) ให้แก่ผู้ชำระบัญชีหรือไม่ ในกรณีที่ปรากฏภายหลังการชำระบัญชีเสร็จว่าบริษัทฯ ไม่มีทรัพย์สินที่จะจ่ายได้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) เห็นว่า การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีให้ดำเนินการชำระบัญชีบริษัทหลักทรัพย์ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตโดยกำหนดค่าตอบแทนไว้ด้วย และผู้ชำระบัญชีตกลง

รับทำงานให้ นั้น เป็นการก่อกำหนดผู้ผูกพันตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กระทรวงการคลัง จึงต้องจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่ผู้ชำระบัญชีซึ่งตนตั้งขึ้นตามจำนวนที่ตกลงกัน แต่เนื่องจากเป็น การก่อกำหนดผู้ผูกพันโดยไม่มีงบประมาณรายจ่ายอนุญาตไว้และเป็นกรณีจำเป็น กระทรวงการคลังจึง ควรขอให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติการก่อกำหนดผู้ผูกพันรายนี้เสียให้ถูกต้องตามมาตรา ๒๓^๒วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับ ที่ ๓) พ.ศ.๒๕๑๑ โดยให้มีผลย้อนหลัง แล้วจึงดำเนินการขอให้สำนักงานงบประมาณจัดสรร งบประมาณรายจ่ายในงบกลางให้ เช่นนี้ก็จะเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๓๒

^๒พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๑๑

มาตรา ๒๓ ยกเว้นกรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ ตี ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจจะ จ่ายเงินหรือก่อกำหนดผู้ผูกพันได้แต่เฉพาะตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายอื่น และห้ามมิให้จ่ายเงินหรือ ก่อกำหนดผู้ผูกพันตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม จนกว่าจะได้รับอนุมัติเงินประจำงวดแล้ว

ในกรณีที่มีความจำเป็นและเร่งด่วน คณะรัฐมนตรีมีอำนาจอนุมัติให้ส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจจ่ายเงินหรือก่อกำหนดผู้ผูกพันตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ก่อนได้รับอนุมัติเงินประจำงวดหรืออนุมัติให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจก่อกำหนด ผู้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมได้